Cümlede Anlam (Cümleler Arası Anlam İlişkileri) - 3

1. (I) Mektubunu dün aldım, pazar olduğu için kâğıt bulduramadım ve dolayısıyla cevabım bir gün gecikti. (II) Şiirini umumiyetle beğendiğimi derhâl söylemeliyim. (III) Ufak tefek noktalara itiraz hakkım baki kalmak şartıyla bu şiirde duyduğunu, düşündüğünü ve dilediğini okuyucuya da duyurmak, düşündürmek ve dilettirmek işini başarmışsın. (IV) İşte şiirde rahat ve serbest konuşmak, mısraların ses istiklaline hürmet etmek böyle olur. (V) Kelimeler komşu kelimelerden, mısralar hâl ve vakitlerinden, şiir çıkardığı sesten memnun görünüyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde sebep-sonuç ilişkisi vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Aşağıdakilerin hangisinde “üzere” **sözcüğü cümleye diğerlerinden farklı bir anlam katmıştır?**

A) Biraz kafa dinlemek üzere tatile çıkmak istiyorum.

B) Geri vermek üzere kardeşimden bir miktar borç aldım.

C) Arkadaşımla, çalışmak üzere kütüphaneye gideceğiz.

D) Avlanmak üzere ilçemizin ormanlık alanına gittik.

E) Pudingi soğumak üzere dışarı bıraktım.

3. I. Vatanın sınırlarını siyasi haritalar değil, ağızlarda anamızın ak sütü gibi temiz olan Türkçemiz belirler.

II. Bugün nerede Türkçe konuşuluyorsa nerede türkülerimiz bağrı yanık insanlar tarafından okunuyorsa orası bizim vatanımızdır.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Türkçenin konuşulduğu yerlerdeki bağrı yanık insanlar sayesinde vatanın sınırlarını belirleyen haritalar değil, dilimizin kendisi olmuştur.

B) Dilin siyasi sınırları belirlediği günümüz dünyasında Türkçemiz pek çok farklı coğrafyadaki bağrı yanık, samimi insan tarafından kullanılmaktadır.

C) Bağrı yanık insanlarımız tarafından türkülerimizin söylendiği her yer bizim sınırlarımız olduğundan siyasi haritalara önem vermemek gerekir.

D) Anamızın ak sütü gibi temiz bildiğimiz Türkçemizin konuşulduğu her yeri öz vatanımız olarak kabul edebiliriz.

E) Vatanın sınırlarının konuşulan dille belirlendiği günümüzde nerede Türkçe konuşuluyor, türkülerimiz okunuyorsa orası bizim vatanımızdır.

4. Aşağıdaki dizelerin hangisinde amaç-sonuç ilişkisi söz konusudur?

A) Bir abide istersen eğer Ağrı’ya git!
Yükseklerden gelen büyük çağrıya git

B) Hiç olmazsa unutmamak isterdim.
Eski geceler, sevdiklerimle dolu odalar...

C) Haydi Abbas, vakit tamam;
Akşam diyordun işte oldu akşam.

D) Lacivert bir yalnızlığı üstüme örttüm
Kara bir leke gibi kalmasın diye bu gece

E) Yorgunsun, uzaklardan gelmişsin;
Yitirmişsin neyin varsa birer birer.

5. (I) Bugünlerde sokaklarımızın ve caddelerimizin yabancı kelimelerle kirlendiği doğrudur. (II) Kafelerin, arenaların, ikonların dedelerimizin ruhunu incittiği, bizim ruhumuzda yaralar açtığı da doğrudur ama bence Türkçenin asıl derdi, bir ur gibi sokaklarımızı ve caddelerimizi saran yabancı kelimeler değil, bizim Türkçe yaşamayışımızdır. (III) O kafelerde içtiklerimiz, o arenalarda attığımız naralardır asıl Türkçeyi yaralayan. (IV) Yabancı kelimelere meylediyoruz çünkü hayatımızı Türkçe yaşamadığımız için Türkçenin kelimelerinin de bize yetmeyeceğini düşünüyoruz. (V) Sadece tabelaları indirdiğimizde Türkçenin dertleri son bulmayacak bence, Türkçenin derdine derman olmak istiyorsak önce başkalarının hayatını yaşamaktan vazgeçmeliyiz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yargı, gerekçesiyle birlikte verilmiştir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. (I) Tabiatla insan arasına makinelerden aşılmaz bir duvar inşa ediliyor. (II) Doğal olanla insan arasına giren makine duvarlarını eritmek için “Bir orman gibi büyür içimde sevmek.” diyebilecek geniş ve zengin yüreklere ihtiyaç vardır. (III) İnsanın tutkularının somut bir yansıması olan makineleri bir yanardağ sıcaklığıyla kaynayan aydın yürekler eritir. (IV) İnsanın, tabiatla bağını yenilemeden makineleri denetim altına alması mümkün değildir. (V) Yitirilen doğal hayatı bulmak ve hayatı yaşanılır hâle getirmek için sevgiyle, dostlukla kuşanmak gerekir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yargının gerçekleşmesi bir koşula bağlanmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. (I) İlkokuldan bu yana her yıl değişik vesilelerle İstanbul'a geliyorum. (II) Çok sayıda akrabamız var orada nihayetinde. (III) İstanbul'un güzellikleri saymakla bitmez. (IV) En çok da İstanbul'un sahilleri cezbederdi bizi. (V) Sahilde fayton gezilerinin tadına doyamazdık. (VI) Amcamların evinin önünden mutlaka denize girerdik.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi kendisinden önceki yargının gerekçesini bildirmektedir?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

8. Aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı bir gerekçe içermektedir?

A) – Öykünün roman yazmak için bir ön hazırlık olduğunu düşünüyor musunuz?
– Öykü, başlı başlına bir ustalık istediğinden bunun doğru olduğunu sanmıyorum.

B) – Şiirinizin anlamsızlığa varan bir anlamı olduğu eleştirilerine katılır mısınız?
– Şiirde anlama değil, şekle önem veririm.

C) – Genç yazarların popüler olma kaygısı taşıdığı doğru mu?
– Popüler olma isteği, edebî kişiliği zedelemedikçe doğal karşılanmalıdır.

D) – Ahmet Hamdi Tanpınar'ın şair değil, yazar olduğu düşüncesi ne kadar doğru?
– Bir sanatçının hangi unvanı taşıması gerektiğine okurun değil, kendisinin karar vermesi gerektiğini düşünüyorum.

E) – Gazetecilerin edebiyat dünyasına girme isteklerini nasıl karşılamalıyız?
– Gazeteci kimlikleri ön planda olduğu sürece edebî kişilik inşa etmeleri çok zor.

9. Aşağıdaki dizelerin hangisinde koşul anlamı yoktur?

A) Tohum saç, bitmezse toprak utansın!
Hedefe varmayan mızrak utansın!

B) Hey gidi Küheylan, koşmana bak sen!
Çatlarsan, doğuran kısrak utansın!

C) Eski çınar şimdi Noel ağacı;
Dallarda iğreti yaprak utansın!

D) Ustada kalırsa bu öksüz yapı,
Onu sürdürmeyen çırak utansın!

E) Ey binbir tanede solmayan tek renk;
Bayraklaşamıyorsan bayrak utansın!

10. Aşağıdaki dizelerin hangisinde amaç-sonuç ilişkisi söz konusudur?

A) Toprağın üstünde beyaz bir gelin
Uyutur döşünde kardelenleri

B) Tekbir Dağları'na düşer ilk cemre
Kristal kristal parlayan karlar

C) Kura ile başlar Hazar turuna
Düşer Ardahan'a bahar cemresi.

D) Her ırmak denize, deniz deryaya
Ömrünce çırpınır ulaşmak için

E) Her geçtiği toprakları emzirir
Ağaçlarda kuşlar yerde insanlar

11. I. Kura çekmek için sizi buraya davet ediyoruz.
II. İşler durgun olduğu için kapatmış dükkânını.
III. Lafı uzatmamak için hemen konuya girmek istiyorum.
IV. Yüksek lisans yapmak için yurt dışına gideceğim.
V. Hafızasını diri tutmak için sürekli kitap okuyor.

Numaralanmış örneklerin hangisinde "için" **edatı cümleye diğerlerinden farklı bir anlam katmıştır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. Yazar, - - - -

Bu ifade aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa cümle "koşul" **anlamı taşır?**

A) okurun istediklerini değil kendi düşüncelerini kâğıda aktarmalıdır.

B) kendi kişiliğini roman kahramanlarıyla özdeşleştirdiğinden anlatımda çok başarılı oluyor.

C) beş şehri her yönüyle okura tanıtarak okurun zihninde bir izlenim oluşturmuş.

D) denemelerinde kullanmak üzere günlük hayat manzaralarını bir yere not edermiş.

E) samimi bir dile ulaştığında okurun gönlüne girmeyi başaracaktır.

